

[Pia Kjærsgaard]

ønsforslag. Det skriver SF selvfølgelig ingenting om, hverken i forslaget eller i bemærkningerne. De skriver heller ikke noget om, at man efter grundloven er berettiget til at få fuld erstatning ved ekspropriation, og at ekspropriation i øvrigt kun kan ske til gavn for almenvellet.

Men det er jo sådan nogle småting, som SF ikke beskæftiger sig så meget med. Det, der politisk kan gøre én urolig, er al den megen snak om – i hvert fald fra en vis side her i salen – at man efter et kommende folketingsvalg regner med, at S-SF danner regering, og så er dette jo ganske god anskuelsesundervisning i, hvad det er for nogle forslag, de har tænkt sig at præsentere Folketinget for.

En ting, der undrer, er målsætningen. Vi må sige, at det faktisk også undrer os, at man helt åbenlyst fra SFs side siger, at man vil nationalisere alt privat udlejningsbyggeri i Danmark. Det er i det mindste helt klar tale.

Forslaget går også ud på, at det skal omfatte alle ejendomme med mere end to lejemål. Det beviser, at det er nogle skrivebordsakademikere i SF, som har siddet og lavet forslaget, og ikke nogle, som har det mindste kendskab til eller sympati for det almindelige private boligmarked.

Man skriver i fremsættelsestalen, at alle andre end erhvervsinvestorer må se i øjnene, at de skal dele deres afkast med de mennesker, der sikrer dette afkast. Jamen ejendomme med tre, fire eller fem lejligheder er aldrig nogen sinde købt som erhvervsinvestering. De er købt, fordi det for de mennesker, der har købt dem, har været den eneste måde, de kunne skaffe sig selv en bolig på. De har accepteret, i alle de år de har ejet ejendommen, at betale 3-4 gange så meget i husleje som deres lejere på grund af en regulering af huslejerne. Nu skal de altså også straffes, ved at man vil ekspropriere halvdele af den værditilvækst, der har været.

Op når man så spiller så hårdt og kontant ud, som SF gør her, må man spørge sig selv: hvorfor i alverden undlod de at tage tofamiliehusene med?

SF skriver jo selv i deres fremsættelsestale, at privat udlejningsbyggeri er en forældet form, der umyndiggør boligtagerne, og ud fra den betragtning kunne de lige så godt have taget tofamiliehusene med med det samme. Når de ikke har gjort det, skyldes

det nok, at de i dette tilfælde siger: o.k., tofamiliehusene er undtaget på mange andre områder i lejeloven. Men det er jo ikke noget, de plejer at tage hensyn til.

Fremskridtspartiet kan i hvert fald sige om forslaget, at vi opfatter det som en aprilspøg eller et forslag, som det nye Fælles Kurs kunne have indsmuglet i Folketinget. Vi kan overhovedet ikke tage det seriøst.

Ruth Olsen (SF):

Det er klart, at det ikke kan undre mig, at hverken boligministeren eller de borgerlige partier byder sig om den tanke, der er fremsat i dette forslag.

Det, der nok interesserede mig mest, var at høre nogle signaler fra de Radikale, for tanken om dels at lave en overskudsdeling, dels at lade de samfundsskabte værdistigninger i lige så høj grad tilfalde lejerne for dermed at gøre det muligt, at alle boliger i Danmark bliver en form for, hvad skal vi sige, andelsfællesskaber, kan da ikke ligge de Radikale så fjernt.

Når fru Pia Kjærsgaard derfor siger, at forslaget handler om, at SF er ude på at nationalisere alle ejendomme i Danmark, må jeg tilbagevise det. Det er klart, for det, som jeg og SF ønsker, er, at ingen private mennesker kan eje andres boliger. Vi vil godt prøve at lave nogle ordninger, der gør det muligt for lejere i fællesskab at eje deres bolig. Det, der er vigtigt for SF, er, at denne ikke kan bruges som spekulationsobjekt.

Jeg vil godt spørge den radikale ordfører, om han mener, at de samfundsskabte værdistigninger i disse private udlejningsboliger i højere grad bør tilfalde den private ejer end lejeren. Hvem har egentlig mest ret til denne gevinst? Selvfølgelig kan man inddrage disse samfundsskabte værdistigninger via staten, og så kalder man det i øvrigt ikke ekspropriation. Men vi ville gerne prøve at lave en løftestang, der gør det muligt for lejerne at overtages deres bolig i fællesskab.

Dette forslag er kun ment som et forsøg på at pejle os frem til, hvor Folketinget står i dag, og det er klart, at det ikke er særlig godt gennearbejdet. Det var meningen at finde ud af, hvor partierne står i dag med hensyn til grundtanken i det, og derfor er det selvfølgelig også kun fremsat som et forslag til folketingsbeslutning; der skal – det er klart –